

Mati božja in nema kraljica.

(Legenda.)

Svoje dni je živel kmetič v velikih stiskah in nadlogah. Smrt mu je vzela ljubo ženko, a nesreča ga je pripravila ob vse premoženje, da mu nič ni ostalo, kar mu je bilo ljubo na svetu, razven majhene hčerke. Sam sebe ni imel s čim preživeti in vendar je moral še za hčerko skrbeti. In da je otrok silo trpel, to ga je bolelo hujše od lastnega trpljenja. Necega dne je šel v gozd pred kapelico matere božje in je bridko tožil njej svojo nadlogo, češ, ona zna in umeje žalost stárišev, ki morajo gledati lastnega otroka v sili, pa mu ne morejo pomagati. In glej! takrat se mu prikaže mati božja kot kraljica nebes in zemlje v srebrnih oblacih z zlato krono na glavi, obdana s trumo angeljev. Marija se je usmilila siromaka in je vzela njegovo hčerko s seboj v nebesa. V nebesih je bilo hčerki neizrečeno dobro, jedla, pila in igrala se je z angeljčki, oblečena je bila v lepo belo obleko, obšito z bliščečimi zvezdicami in vsak dan je postajala večja in lepša. A mati božja je hotela njeno pokorščino skušati, zato jej izroči vse ključe nebeškega kraljestva, rekoč: „Dvanajst vrat smeš odpreti, kadar hočeš, a trinajstih nikoli!“ Deklica je odpirala vrata za vrati in povsod je našla kaj lepega in čudnega. „Kaj neki zapirajo trinajsta vrata?“ misli si. Od zdaj jo je radovednost hudo mučila. Naposled se ni mogla več premagati in je odprla tudi trinajsta vrata. Ali kazen za njeno nepokorščino jej je bila užé za petami. Kmalu pride mati božja in jo posvari, da je bila tako nepokorna. Deklica je sicer tajila, ali nič ni pomagalo; mati božja jej vzame ključe, zapodí jo iz nebeškega kraljestva nazaj na zemljo in deklica ostane nema (mutasta), dokler ne bo voljna pripoznati svoje pregrehe.

Na zemlji se je deklica ljudi tako bala, da je v gozdu prebivala, od korenin in zelišč se živela in v votlem drevesu prenočevala.

Necega dne se prigodí, da je bil kraljev sin v tistem logu na lovu. Kraljevič je deklico našel in njena lepota ga je tako očarala, da jo je s seboj peljal in za ženo vzela, da-si je bila nema.

Za leto dní jima je Bog dal sina. Tisto noč se jej prikaže mati božja in jo opominja, naj pripozná svojo pregreho, in ker kraljica tega ni hotela, vzela jej je Marija otroka in ga odnesla s seboj v nebesa.

Za leto dni jima Bog dá družega sina. Zopet se jej prikaže mati božja in jo opominja, naj spozná svojo pregreho. A zamán, tega kraljica ni hotela, zato jej vzame Marija tudi družega otroka in ga odpelje s seboj v nebesa.

Ljudstvo je začelo godrnjati in govoriti, da kraljica na hudoben način od Boga jej poslane otroke pokončuje; ali kralj jo je neizrečeno ljubil in zato se nihče ni upal, kaj žalega jej storiti.

Tretje leto podarí Bog kraljici tretjega otroka in tretjič se jej prikaže mati božja, pripelje njuna poprejšna otroka s seboj in jej obljubi, da jej oba otroka nazaj dá, ako spozná svojo pregreho; ako pa neče tega storiti, vzame jej še to tretje dete, ljubeznjivo hčerko, in jo odpelje s seboj v nebesa. Kraljica pa je ostala trdovratna in mati božja jej je tudi hčerko vzela.

Zdaj se pa nevolja ljudstva ni dala več potolažiti. Vsi so zahtevali, da se kraljica za svoje hudobije mora s smrtjo kaznovati. Kralj je žaloval, a ni mogel nič pomagati. Kraljico so obsodili, da se ima sežgati.

Užé je stala kraljica privezana na gromadi, katero so na štirih krajih podžigali. Kralj je obupajoč gledal ta strahoviti prizor iz svojega poslopja, a spodaj je množina radovednega ljudstva čakala kraljičine smrti. Takrat v zadnjem trenutku, ko so jo užé smrtne bridkosti obdajale, spomnila se je, kako se je pregrešila s svojo nepokorščino in pozneje s svojo trdovratnostjo do nebeške kraljice, in kako bi zdaj rada, ko bi jej mogoče bilo, z odkritosrčnim izpoznanjem vse popravila. To je mislila v srci — in glej! užé jej je bilo odpuščeno. Ogenj je ugasnil in kraljica je začela govoriti ter je javno povedala svojo pregreho. A nad njo so se nebesa odprla in mati božja v srebrnih oblacih je prišla, v naročji s preljubeznjivo deklico in na vsakej strani po jednega dečka, ter je vse tri izročila materi. Vsi so bili srečni in zadovoljni, ter so hvalili Bogá za toliko dobroto.

Zapisal J. S—a.

Kako se godi lenuhu.

Lipe je bil drugače priden deček, samo v šolo ni rad hodil. Mirno sedeti in učiti se, to se mu ni dopadlo. Če je le kak izgovor našel, prosil je mater, da bi smel domá ostati. Ker je bil materin ljubljeneec, dovolili so mu mati večkrat, da je smel iz šole izostati. Njegov oče o tem niso nič znali, ker so bili večjidel po opravkih iz doma.

Naposled je to vedno izostajanje iz šole tudi materi užé presédalo, ker Lipe je hotel malo ne vsak dan domá ostati. „Lipe!“ rečejo mu mati, „to je užé preveč. Tega ne trpim dalje. Kakó se boš kaj naučil, ako boš vedno iz šole izostajal? In če ostaneš nevednež, kaj porečejo oče k temu?“

Lipe takój iz začetka ni vrjel, da so resnica te materine besede. Zató kmalu zopet pride in prosi mater, da bi smel domá ostati. A mati mu rekó: „Nè, Lipe, od zdaj mi ne smeš niti jednega dne več šole zamuditi. Ne dovolim ti nič več. Gospod učitelj tega ne vidijo radi in tudi tebi je v kvaro.“

Lipe naredi kisel obraz ter grè.

Vidèč, da prošnje nič več ne pomagajo, začel je to stvar drugače. Ko ga zopet ni veselilo v šolo iti, naredi se bolnega. Zdaj ga boli glava, drugokratí zobjé, in drugič se zopet izgovarja, da ga trga po ušesih, da ga grize i. t. d. Če je bil tudi užé cel teden zdrav, pa je prišla sobota, zbolel je gotovo. Zakaj neki? Nu, ker se je ta dan v šoli ponavljalo vse, kar so se otroci čez teden naučili, in je bil vsak otrok gotovo vprašan.

Nekoč ostanejo oče zaporedoma več tednov domá. In zdaj so videli, kaj Lipe uganja. Oče so kmalu spoznali, da se deček le bolnega dela, ter je prelén, da bi šel v šolo. „Le počakaj!“ rekli so sami pri sebi, „tebi bom tvojo bolezen užé odpravil.“

Ko je bila zopet sobota in je zunaj solnce prijetno sijalo, reče Lipe materi, ki so ga vzbudili, da bi šel v šolo: „Oh, mati, jaz danes ne morem v šolo, vrat me boli!“

Mati mu vrjamejo ter ga pusté ležati. Ko je pa bila ura devet, hoče Lipe vstati, ker si misli, zdaj ga nihče ne bo v šolo silil, ker je užé tako prepozno. A zdaj stopijo oče v Lipetovo spalnico in z resnim glasom rekó: „Ne, ljubi Lipe, ti nikakor ne smeš vstati, ker si bolan.“ „Ne, ljubi oče,“ odgovori Lipe, „zdaj mi je užé boljše. Vrat me je tudi nehal boleti.“